

1. Kollégiumi program

A kollégium a közoktatási rendszer szakmailag önálló intézménye, amely segíti és kiegészíti az iskolákban folyó nevelő-oktató tevékenységet. Társadalmi szerepe megteremteni a tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek lakóhelyén nincs lehetőség a tanulmányok folytatásához, a szabad iskolaválasztáshoz való joguk érvényesítéséhez, valamint szociális, érzelmi és szocializációs védőhálóként működik ott, ahol a szülő nem tudja biztosítani a szükséges körülményeket a tanulmányok folytatásához vagy az iskola eredményes befejezéséhez.

A kollégium pedagógiai tevékenysége kiegészíti a családi és iskolai nevelést, egyben szociális ellátást, biztonságot és érzelmi védettséget nyújt. A kollégium a megfelelő pedagógiai környezet biztosításával elősegíti – a diákok önszerveződése során kialakuló „mikrotársadalomban” – a társadalmi együttélés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak elsajátítását, gyakorlását. Ezzel a kollégium sajátos segítséget ad a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

A kollégium fontos társadalmi funkciója, hogy a diákok számára – területi és szociális helyzetüktől függetlenül – biztosítja a valós társadalmi élet elsajátításához szükséges szerepek megtanulásának esélyét, így részt vesz a társadalmi mobilitás elősegítésében.

Kollégiumunk a hagyományoknak megfelelően az értéktisztelet, a gyermekszeretet, a tanulói személyiség tiszteletben tartása jegyében neveli és oktatja a bentlakásos elhelyezésben résztvevő tanulókat. Célunk az erkölcsi értékeket tisztelő és elfogadó, tájékozott, széleskörű ismeretekkel rendelkező, közösségi szempontból értékes állampolgárok nevelése. Nevelőink és dolgozóink olyan értékrendet vallanak, amely lehetővé teszi az egyén és közösség fejlődését és kitűzött céljaik elérését.

Kollégiumunk arculatát az a sokszínűség jellemzi, ami a többféle iskolatípusba járó diákösszetételből adódik.

Pedagógiai hitvallásunk szerint egy olyan kollégiumot szeretnénk fenntartani, amely figyelembe veszi a diákok sokszínűségét, de követelményrendszerében nem igazodik a minimumra törekvők igényéhez, hanem felismerteti, elfogadtatja és betartatja mindenkivel annak a "rendnek", azoknak az értékeknek a szükségességét, amelyek a személyiségfejlődésben előreviszik tanulóinkat és megteremtik az alapjait a felnőtt társadalomba való beilleszkedésüknek.

1.1. A kollégium működési feltételei

Épületünk adottságai megfelelnek a kollégiumi élet támasztotta követelményeknek. A város iskoláihoz közel helyezkedik el. A 2007-ben befejezett teljes körű felújítás után igényesen berendezett szobáink között 22 db négyágyas szoba található, amelyben minden tanuló saját tanulóasztallal rendelkezik. Emeletenként vizesblokkok, ezen kívül külön tanulólhelyiségek vannak, ahol a szilencium idején biztosított a nevelőtanári ellenőrzés.

A bővítményként épített új szárnyban pedig 10 db két- és háromágyas fürdőszobás szobában még teljesebb kényelem szolgálja az otthonosságot és a nyugodt tanulási feltételeket.

Egy nagyobb és egy kisebb társalgónk van, amelyek teljes mértékben alkalmasak a közösségi rendezvényeink lebonyolítására.

Két jól felszerelt teakonyha áll a tanulók rendelkezésére, villanytűzhellyel, mikrohullámú sütővel, teafőzővel, melegszendvicssütővel, hűtőszekrénnel.

Televíziók, videó és DVD lejátszó, projektorok, sporteszközök és játékok szolgálják a szabadidő eltöltését. A Kollégiumért Alapítvány nyújt segítséget a berendezések, ill. programok anyagi fedezetének biztosításához.

1.2. A kollégiumi nevelési célja

A kollégiumi nevelés célja, hogy sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával

- segítse a kollégisták szocializációját, kiegyensúlyozott és egészséges mentális fejlődését,
- megteremtse az iskolai tanulás, a sikeres életpályára való felkészülés feltételeit,
- hozzájáruljon személyiségük fejlesztéséhez, adottságaik, képességeik kibontakoztatásához, erkölcsi értékrendjük, konstruktív életvezetésük kialakításához,
- megszilárdítsa ismereteiket,
- műveltségüket gyarapítsa,
- önművelésre, önnevelésre, harmonikus társas és közösségi kapcsolatokra való igényüket kialakítsa, annak megvalósításához a maximális segítséget nyújtsa.

1.3. A kollégiumi nevelés főbb alapelvei

- Az alapvető emberi szabadságjogok, a gyermekeket megillető jogok;
- demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása;
- a tanulók és közösségeik iránti felelősség, az empátia, a bizalom, a szeretet, a segítőkészség;
- szakmai és intellektuális igényesség, kulturált stílus a pedagógus tevékenységében;
- az alapvető erkölcsi normák érvényesítése;
- az egyéni és életkori sajátosságok, valamint a sajátos nevelési igényű tanulók
- szükségleteinek figyelembevétele;
- építkezés a tanulók aktivitására, öntevékenységére, önszerveződő képességére;
- az integrált nevelés, az integrációt elősegítő pedagógiai módszerek alkalmazása;
- a szülőkkel, a kollégiumhoz kapcsolódó iskolákkal, a sportegyesületekkel, a társadalmi környezettel való konstruktív együttműködés;
- a nemzeti hagyományok megőrzése, a nemzeti azonosságtudat fejlesztése;
- a nemzetiségi azonosságtudat tiszteletben tartása, ápolása.

1.3.1. A tanulási motívumok, kognitív képességek fejlesztése

A heterogén diákösszetételből fakadóan igen különböző motiváltság jellemzi kollégistáinkat. A gimnazisták - főleg a tagozatos osztályba járók - számára biztosítani kell, hogy a 3 és fél óra napi szilenciumon kívül is legyen számukra nyugodt hely a tanulásra, mert igénylik.

A tanulóink közül többen küzdenek tanulási nehézségekkel.

Az ő esetükben fontos feladatunk a felzárkóztatás. Hibás tanulási módszereik és a szorgalmuk nagyfokú hiánya komoly feladatokat ró a csoportvezető nevelőtanárookra. Rendszeresen ellenőrizni kell őket és kikérdezni, korrepetálni. Meg kell küzdeni az ellenállásukkal. Be kell láttatni velük, hogy napjaink versenyhelyzetében csak a jól képzett szakembereknek van esélye a piacgazdaság igényeihez igazodó gazdasági termelés részeseivé válni.

Hátrányos helyzetű tanulóinkkal kiemelt figyelemmel foglalkozunk.

1.3.2. Szocializáció, szociális értékrend, képességrendszer fejlesztése

- A kollégium a szocializációs folyamat aktív színtere. Fontos társadalmi értékeket és normákat közvetít. Éppen ezért a kollégiumnak is szilárd értékrenddel kell rendelkeznie. Olyan kollégiumi életrendet kell kialakítani, ahol a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvárhatóak.
- El kell sajátíttatni a tanulókkal a szociális viselkedés alapvető szabályait. A pedagógusok példaértékű viselkedése a leghitelesebb alap a követelmények betartatásában. A másokhoz való alkalmazkodás, egymás elfogadása, vagy éppen hibáinak tapintatos bírálata, kijavítása mind fontos követelmény a felnőtt életben. Ezeket a szocializációs lépéseket remekül el lehet sajátítani és gyakorolni a kollégiumban.
- Ebben az életkorban lehet elkezdni a vezetéskéesség fejlesztését. A kollégiumban a diákönkormányzatokon keresztül lehet gyakoroltatni a demokratikus vezetés elsajátíttatását.
- Ugyanakkor a diákönkormányzaton keresztül gyakorolhatják a tanulók demokratikus jogaikat.
- A segítő életmódra neveléshez is jó közeget biztosít a kollégium. A segítség részben tanuló-tanuló, részben pedagógus-tanuló vagy tanuló-pedagógus relációban valósulhat meg.
- Az együtt-cselekvés, a közös feladatmegoldás közben komoly eredményeket érhetünk el ezeknek a feladatoknak a megoldása terén. (Pl. tanulmányi segítségadás, segítség a közös programok, rendezvények lebonyolításában, segítség a kollégium rendben tartásában.)

1.3.3. Egészséges és kulturált életmódra nevelés

Meg kell követelnünk tanulóinktól az alapvető higiéniai szabályok betartását. Meg kell ismertetnünk az egészséges életmód lényegét, fel kell tárnunk a káros szenvedélyek romboló hatását. Háziarendünkben is egyértelműen megfogalmazzuk a káros szenvedélyek kollégiumban való gyakorlásának tiltását.

A sportolás fontossága sokaknak életforma, de be kell láttatni a fiatalokkal, hogy nem csak az élsport, de a tömegsport, a rekreációs tevékenységek is mind-mind hozzájárulnak egy egészséges személyiség kialakulásához.

Az iskolai ifjúsági védőnő, az intézményi szociális segítő, az iskolapszichológus és a kollégiumi nevelőtanárok segítő beszélgetésekkel, tanácsadással állnak kollégistáink rendelkezésére. A problémás esetekre a nevelőtanárok segítségével igyekszünk fényt deríteni és az említett szakemberekkel törekszünk tanulóinkat megtanítani azok orvosolására, kezelésére.

A szabadidős programok megszervezése hozzájárul a kulturált életmódra neveléshez. A sport, a zene, az olvasás, színház- és mozi látogatás, mind segítséget nyújtanak ahhoz, hogy a tanulók megismerkedjenek az igényesebb szórakozási, ismeretszerzési formákkal.

1.3.4. Sajátos nevelési módszerek alkalmazása

Megfelelő és differenciált pedagógiai módszerek segítségével külön kell foglalkoznunk a tehetséges és a hátrányos helyzetű tanulókkal.

A kollégium egyik alapfeladatából adódik, hogy a tanulók közötti különbségeket kezelni tudja. A lassúbb, tanulási problémákkal küszködő tanulók sokszor szorgalmi téren is elmaradnak a kívánatostól. Ezért náluk következetes, egy-egy emberre szabott, egyéni törődésre van szükség.

A tehetséggondozást az iskolai kereteken kívül kollégiumunkban is végzik a nevelőtanárok a saját szakjaikból. Kiemelkedő eredményű tanulóink számára feloldjuk a Háziarendben rögzített napirendet, számukra engedélyezzük a szabadszilenciumot, hiszen ők saját maguk számára a kötelező napi 3,5 óránál több felkészülési időt rónak ki.

Kollégistáink személyes vagy családi problémáikkal bármelyik nevelőtanárt megkereshetik, egyéni beszélgetések során igyekszünk megnyugtató megoldást keresni gondjaikra.

1.4. A kollégium kapcsolatrendszere

- **Kapcsolat az anyaiskolánkkal**

Kollégiumunk a Táncsics Mihály Gimnáziummal közös igazgatású intézmény, élén a kollégium vezetőjével. Az anyaiskolával való közvetlen kapcsolatot a kollégium vezetője tartja. A csoportvezető nevelőtanárok konzultálnak a tanulók osztályfőnökeivel, szaktanáraival, különösen akkor, ha problémás esetekről van szó. Rendszeresen figyelemmel kísérik a tanulmányi eredményeiket. Kölsönösen tájékoztatják egymást a kétes hiányzásokról, illetve fegyelmi problémákról.

Egymás rendezvényein (ballagás, szalagavató) részt veszünk.

- **Kapcsolat kollégistáink többi iskolájával**

Más intézményekbe járó kollégistáink iskoláival is felvesszük a kapcsolatot. Felvételükkor az intézmények vezetésével egyeztetünk, lehetőség szerint hozzáférést kérünk az iskolák e-naplójához. A csoportvezető nevelőtanárok közvetlenül tartják a kapcsolatot a diákok osztályfőnökeivel, rendszeresen tájékozódnak a tanulók tanulmányi és magatartási helyzetéről.

- **Kapcsolat a szülői házzal**

Minden tanévet megelőzően levélben tájékoztatjuk a szülőket a kollégiumi renddel kapcsolatos legfontosabb tudnivalókról, amelyek tudomásulvételét szülői aláírással kérjük elismerni.

Tanév elején a kollégium elfoglalásának napján összevont szülői értekezletet tartunk, amelyre elsősorban az új tanulók szüleit várjuk.

Évközben - igazodva az iskolai szülői értekezletekhez és fogadóórákhoz -, kollégiumi szülői értekezletet tartunk, és nevelőtanáraink a szülők megkeresése alapján tájékoztatják őket gyermekük kollégiumi viselkedéséről.

A szülőkkel való kapcsolattartás további formái a telefonos egyeztetés, az e-naplón vagy a Messengeren keresztül történő üzenetváltás.

- **Kapcsolat a sportegyesületekkel**

Több tanulónk vesz részt külső sportegyesület edzésein, versenyein. Nagyon fontos, hogy a kollégium vezetője, a pedagógusok és a sportvezetők, edzők napi kapcsolatban legyenek, hiszen csak így tudjuk segíteni a tanulókat abban, hogy a versenysportban is és a tanulásban is megfeleljenek az elvárásoknak.

- **Kapcsolat a közétkeztetést biztosító intézménnyel**

Iskolánk és kollégiumunk a Prizma-Junior Közétkeztetési Zrt.-től veszi igénybe az étkeztetési ellátást. Jó kapcsolatot sikerült kialakítanunk velük. Elfogadják véleményünket, ha az illeszkedik a szakmai előírásokhoz. Ünnepi rendezvényeink külön igényét szintén minden esetben méltányolják.

1.5. A kollégiumi tevékenységek rendszere

Kollégiumunk a nevelési-oktatási folyamata során a tanulói tevékenységeket csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi attól függően, hogy mi az adott foglalkozás célja, jellege.

1.5.1. Tanulásszervezés, szilenciumi foglalkozások

A napi felkészülés közvetlen tanári irányítással, meghatározott időkeretben történik, a törvényi előírásoknak megfelelően, ez heti 14 óra, napi lebontásban 3,5 óra. Meg kell teremteni a nyugodt felkészülést biztosító tárgyi környezetet a csoportos, ill. az egyéni foglalkozások számára.

Csoportonként 1-1 nevelőtanár felügyeletét biztosítjuk.

Ezek a foglalkozások a kollégiumi napirendben az alábbi időbeosztás szerint szerepelnek: hétfőtől-csütörtökig: 15.30 – 17.30, ill. 18.00 – 19.30-ig. (vacsoraszünet beiktatásával).

A tanulási nehézségekkel küzdő, valamilyen okból lemaradt vagy a tehetséges tanulók fejlesztése, felzárkóztatása tanári tervezéssel, kiscsoportos vagy egyéni formában történik.

1.5.2. Egyéni törődést biztosító foglalkozások

A törvény által előírt időkeret csoportonként heti 10 óra, szabadon meghatározott időben.

- Csoportfoglalkozások keretében elsősorban a tanulócsoporthoz kapcsolatos feladatok, tevékenységek megbeszélése, értékelése történik; a foglalkozásokat felhasználjuk arra, hogy a tanulók elsajátítsák a mindennapi élettel kapcsolatos ismereteket, az együttélési normákat, a szociális viselkedés alapvető szabályait, a szociális értékrendet.
- A kollégiumi tanulók életének, egészségének védelme érdekében hangsúlyt kap a balesetek, a káros szenvedélyek megelőzése.
- A személyes, egyéni törődést biztosító foglalkozások keretében lehetőség nyílik arra, hogy a kollégisták egyéni problémáikat feltárják, és ezek megoldására a pedagógus tanácsot adjon. Az egyéni törődést a kollégium csoportvezető nevelői biztosítják, de szakember is nyújt segítséget a fiataloknak. Szükség esetén az arra rászorulókat az iskolapszichológushoz irányítjuk.

1.5.3. A szabadidő hasznos eltöltését szolgáló foglalkozások

- Ezeken a foglalkozásokon meghatározó szerepet kap az egészséges és kulturált életmódra nevelés, az önkiszolgáló képességek fejlesztése, a diáksport, a természeti környezet megóvása, ápolása.
- Figyelmet fordítunk a gyermekek irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képességeinek fejlesztésére, így érzelmileg gazdagabbá, kiegyensúlyozottabbá válnak.
- A különböző versenyek, rendezvények erősítik a kollégiumi közösséget (sport háziversenyek, illetve kb. havonta hagyományos kollégiumi rendezvények, mint pl. gólyaavató, szalonnasütés, Mikulás-ünnep, karácsonyest, gofrisütő verseny, végzősök búcsúztatása, évzáró bográcsozás stb.).

A kommunikáció területén nagyon sok lehetőség nyílik a kollégiumi nevelésben. A kapcsolat-fenntartási funkció gyakorlásában lehetőségeink sokszor meghaladják az iskolákét (köszönés, beszélgetés családról, iskoláról, barátokról, viták tanár-diák, diák-diák között – ebből következik: vitakészség, megfelelő hangnem, stílus, tolerancia, tisztelet mások nézetével szemben).

1.5.4. Környezeti nevelés a kollégiumban

Épületünk egy hatalmas parkosított udvarban áll. A zöld felület, a fű, a fák nem csupán kellemes környezetet jelentenek, hanem sok ápolási, parkrendezési feladatot is. Minden évszakban bekapcsoljuk tanulóinkat az udvar ápolásába, tisztán tartásába.

Közvetlen környezetük, a szobák, folyosók rendben tartásában is tevékeny részt vállalnak tanulóink. A felújított szobák viszont több tanulót is arra ösztönöznek, hogy minél otthonosabban berendezkedjenek. Az erőforrások takarékos felhasználása a kollégium dolgozóinak fontos feladata, ennek szükségességét a diákoknak is közvetítjük. A fenntartható fejlődés témaköre hangsúlyosan megjelenik a kollégium éves munkatervében, a csoportmunkatervekben és a csoportfoglalkozások tanmenetében is.

A hon- és népismeret témakör rendkívül gazdag és változatos lehetőségeket nyújt a kollégiumi feldolgozás számára.

A kollégiumi karácsony nálunk is mindig hagyományörző módon zajlik le (zenés műsor, feldíszített fa, gyertyafényes ünnepi vacsora).

Fontos feladatunk, hogy saját hagyományainkat ápoljuk, a kollégiumi rendezvények rangját, ünnepélyességét megtartsuk. Lehetőségeinkhez mértén törekszünk hagyományaink továbbfejlesztésére.

Kiemelkedően sokat tud tenni a kollégiumi nevelés az életvitel és a gyakorlati ismeretek területén. Az önellátási képesség fejlesztése során – kezdve a heti zsebpénzzel való gazdálkodástól a személyes holmik rendben tartásán, bevásárlásokon keresztül – sokszor kerül döntési helyzetbe a tanuló. Ezek a döntések, ha nem is nagy horderejűek, de önállóan kell meghozni, végrehajtani és vállalni érte a felelősséget. Ezek mind-mind a személyiségfejlődés tekintetében jelentős állomások.

Foglalkozunk a háztartási ismeretek elsajátíttatásával is, pl. közös süteménykészítés karácsonyra, terítés, asztaldíszítés, vendégek fogadása stb.

1.5.5. Diákönkormányzat

A szabadidős foglalkozások fő szervezője a diákönkormányzat. Ezen keresztül gyakorolják tanulóink közéleti tevékenységüket. Közgyűlésen választott képviselőik munkáját egy pedagógus is közvetlenül segíti. A diákönkormányzat elkészíti éves munkatervét, a kollégiumi élettel kapcsolatos eseménynaptárt.

Programjaink során fejlesztjük tanulóink befogadóképességét, amely következtében igényesebb, tartalmasabb tevékenységi formákat választanak, hogy érzelmileg kiegyensúlyozottabbá, viselkedésükben kulturáltabbá váljanak.

1.5.6. A tematikus csoportfoglalkozások keretterve és éves óraszámai

Témakörök

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

A kollégiumi csoportfoglalkozások éves óraszámja

TÉMAKÖR	5-8. évfolyam	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13-14. évfolyam
A tanulás tanítása	4	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1	1
	22 óra	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra

1.6. A kollégium nevelőmunkája a digitális tanrendben

A csoportvezető nevelőtanárok felveszik és tartják a kapcsolatot csoportjuk tagjaival az eddig használt és bevált kommunikációs csatornákon keresztül.

- A csoportfoglalkozásoknak megfelelő csoportos, valamint az egyéni foglalkozásoknak megfelelő egyéni beszélgetéseket, kommunikációt kezdeményeznek a diákokkal.
- Segítik a diákokat, hogy a rendkívüli helyzetet értelmezzék. Enyhítik a diákok szorongását.
- Tanulásmódszertani tanácsokkal, internetes segédeszközökkel látják el a kollégistákat, hogy minél hamarabb alkalmazkodni tudjanak az új tanulási módszerekhez.
- Tanulásmódszertani ötleteket, hasznos linkeket keresnek az interneten. Ezeket egymással is, a tanulókkal is megosztják.
- Felderítik a tanulók tanulási nehézségeit, szakmai és általános tudásuk szerint segítik a megértési nehézségek feloldását, vagy szakos nevelőtanárhoz irányítják diákjaikat. Szükség esetén felveszik a kapcsolatot a szaktanárokkal, és a diákokat hozzájuk irányítják.

1.7. A fejlesztő jellegű értékelés alapelvei

A tanulók értékelésének és ellenőrzésének célja, hogy segítse a helyes szokások, a belső motiváció kialakulását, önellenőrzési és önértékelési képességeinek fejlődését, az öntevékenység kibontakozását. Az értékelésnek segítő szándékúnak és fejlesztő hatásúnak kell lennie.

Fontos, hogy minden diák tisztában legyen az értékelés szempontjaival és tisztában legyen vele szemben támasztott követelményekkel.

Az egységes követelményrendszer megfogalmazása és megtartása a nevelők és a kollégiumvezetés feladata. Az értékelés sikerkritériumainak alapját képező, a kollégistákkal szemben megfogalmazott elvárások és szabályok az intézményi házirendben olvashatók, valamint minden tanév elején szóban is elhangzanak a szülői értekezleten, a kollégiumi gyűlésen és a csoportfoglalkozásokon.

Az értékelés területei:

- csoportfoglalkozásokon, kötelező foglalkozásokon való részvétel,
- a tanulók tanulmányi teljesítménye, előrehaladása,
- fegyelem,
- szorgalom,

- rendszeret, tisztaság,
- a szobarend,
- a kollégiumi és az általános emberi rendszabályok, értékek tiszteletben tartása,
- a házirend betartása,
- a kollégiumi helységek és eszközök rendeltetésszerű használata,
- a közösségi munkavégzés, a szabadidős tevékenységek szervezése.